

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ZA OPŠTINE
PLJEVLJA I ŽABLJAK

Br. 01-451
Pljevlja, 22.02.2013.godine

Izvještaj o radu Centra za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak za 2012.godinu

Centar za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak posredstvom resornog Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore za 2012.godinu realizovao je aktivnosti u cilju obezbijedivanja zaštite porodice, pojedinca, djece u riziku i lica u stanju socijalne potrebe.

Oslanjajući se na odredbe Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti (Sl. List Crne Gore br. 78/05), Strategijom razvoja socijalne i dječije zaštite Crne Gore i socijalnom politikom, odredbe Porodičnog zakona (Sl. List RCG br. 01/07), Zakona o zaštiti od nasilja u porodici (Sl. List RCG br. 46/10), Protokola o postupanju u slučajevima nasilja u porodici i Zakonom o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku (Sl. List RCG Br. 64/11) radilo se na prevenciji pojave određenih socijalnih problema odnosno ublažavanju posledica već izraženih problema.

U okviru svojih nadležnosti Centar posebnu pažnju poklanja zaštiti nesposobnih za rad i materijalno neobezbijeđenih, djece bez roditeljskog staranja, djece sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, zlostavljena i zanemarena djeca, djeca sa poremećajem u ponašanju, lica sa invaliditetom, stara lica, lica i porodice kojima je usled posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Centar je ostvario izuzetnu saradnju sa svim institucijama na lokalnom nivou i to Lokalnom upravom, sudom, tužilaštvom, Upravom policije, Opštom bolnicom, Hitnom službom medicinskog centra, osnovnim i srednjim školama kao i nevladinim organizacijama koje se bave problemima iz domena socijalne zaštite.

Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti predviđena su socijalno zaštitna prava i to :

- I Pravo na materijalno obezbijedjenje porodice,
- II Pravo na ličnu invalidninu,

- III Pravo na njegu i pomoć drugog lica,
- IV Pravo na smještaj u ustanove u Crnoj Gori i van Crne Gore,
- V Pravo na smještaj u drugu porodicu,
- VI Pravo na pomoć za profesionalnu rehabilitaciju i radon osposobljavanje,
- VII Pravo na zdravstvenu zaštitu,
- VIII Pravo na troškove sahrane,
- IX Pravo na jednokratnu novčanu pomoć,
- X Oprema za novorođeno dijete,
- XI Dodatak za djecu,
- XII Naknada po osnovu rođenja djeteta,
- XIII Naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena,
- XIV Odmor i rekreacija djece.

U 2012.godini Centar je kroz organizovane mjere i aktivnosti radio na stvaranju uslova za ostvarivanje pomenutih zaštitnih prava. Izvještaj o radu Centra za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak sadrži pregled ostvarenih prava te primjenjenih mjera i oblika u oblasti socijalne i dječije zaštite. Takođe sadrži i petogodišnje podatke i pokazatelje kroz ostvarivanja pojedinih prava.

I Pravo na materijalno obezbijedenje porodice

Pravo na materijalno obezbijedenje porodice kao jedan od osnovnih oblika socijalne zaštite može ostvariti porodica, odnosno član porodice, ako je:

1. Nesposoban za rad
2. Sposoban za rad i privređivanje pod uslovom da je:
  - Trudnica,
  - Samohrano lice,
  - Roditelj koji izdržava maloljetno lice,
  - Lice koje je završilo školovanje po posebnim uslovima,
  - Dijete bez roditeljskog staranja do zasnivanja radnog odnosa.

Na ime novčane nadoknade po osnovu materijalnog obezbijedenja porodice u 2012.god. isplaćeno je 548.428,08eura za prosječno oko 600 porodica u Opštini Pljevlja.

Tabela I-1 Broj porodica i visina isplaćenih novčanih sredstava za period 2008-2012

Mjesec I godina	Broj porodica	Broj lica	Iznos sredstava
XII 2008	601	1605	41.728,60€
XII 2009	593	1616	46.560,95€
XII 2010	603	1640	47.473,14€
XII 2011	603	1576	42.019,30€
XII 2012	600	1711	51.984,53€

Iz prikazane tabele vidimo da u opštini Pljevlja, u petogodišnjem periodu, nije imala značajnih promjena u broju korisnika prava na MOP.

Mjesečne promjene tokom 2012.godine u broju porodica i lica za opštinu Pljevlja prikazane su u tabeli.

Tabela II-2 Broj porodica i lica po mjesecima za opštinu Pljevlja

Mjesec	Broj porodica	Broj članova	Iznos
Januar	580	1560	48.333,35€
Februar	592	1563	49.149,30€
Mart	595	1615	49.327,20€
April	586	1561	48.679,73€
Maj	594	1627	49.643,58€
Jun	599	1645	50.083,43€
Jul	588	1558	48.865,62€
Avgust	602	1561	50.074,19€
Septembar	611	1669	50.509,59€
Oktobar	607	1656	50.629,42€
Novembar	621	1695	51.666,73€
Decembar	625	1711	51.984,53€
			Ukupno: 548.428,08€

U toku 2012.god. novih zahtjeva za ostvarivanje prava na materijalno obezbijedenje porodice bilo je 119. Od ukupnog broja 18 zahtjeva je odbijeno. Za 34 korisnika prestalo je pravo na materijalno obezbijedenje porodice.

Tabela I-3 Prikaz strukture porodica koje su ostvarile pravo na materijalno obezbijedenje u 2012.god.

Porodica sa jednim članom	182
Porodica sa dva člana	89
Porodica sa tri člana	123
Porodica sa četiri člana	178
Porodica sa pet i više članova	56

Među porodicama koje su korisnici prava na materijalno obezbijedenje porodice, najveći dio su potpune porodice koje ne posjeduju prihode i imovinu i takvih porodica je 357, pored njih je među korisnicima prava 141 samohranih roditelja i 152 samohranih lica koja ne posjeduju ni prihode ni imovinu, a nemaju ni srodnike koji su Zakonom obavezni da ih izdržavaju.

Na ime prava na materijalno obezbijedenje porodice, za opštinu Pljevlja, tokom godine izdvoji se ukupno oko 550.00,00€.

Tabela I-4 Godišnji iznosi sredstava za materijalno obezbijedenj porodice (2008-2012)

Godina	Opština Pljevlja
2008	543.820,25€
2009	550.621,93€
2010	564.321,67€
2011	541.121,88€
2012	548.428,08€

Korisnici prava na materijalno obezbijedenje porodice su tokom 2012.godine ostvarivali I niz drugih prava koja proističu iz osnovnog prava:

- Pravo na jednokratne trenutne novčane pomoći koje su obezbijedene za 632 korisnika I u te svrhe obezbijedeno 42.112,00€
- Pravo na zdravstveno osiguranje I to za 93 korisnika prava na materijalno obezbijedenje porodice

- Kroz saradnju Ministarstva rada I socijalnog staranja I Ministarstva prosvjete I sporta za učenike porodica koje koriste pravo na MOP osnovnih škola I Gimnazije “Tanasije Pejatović” obezbijedeni su udžbenici dok su za djecu korisnika MOP-a koji redovno pohađaju Srednju stručnu školu u Pljevljima obezbijedena sredstva u iznosu od 8.350,00€ I to za 167 učenika
- Pomoć za nabavku ogrijeva za korisnike MOP-a opštine Pljevlja obezbijedena je kroz saradnju sa Rudnikom uglja A.D. Pljevlja i Direkcijom za šume Crne Gore- Šumska uprava Pljevlja. Za 150 korisnika obezbijedena je po jedna tona uglja dok je za 150 korisnika sa seoskog područja obezbijedena besplatna sječa ogrevnog drveta.
- Za opštinu Žabljak Uprava šuma Žabljak obezbijedila je za 30 porodica po 3 m³ ogrevnog drveta a troškove prevoza u iznosu od 450,00€ obezbijedio je Centar
- 20 porodica koje ostvaruju pravo na materijalno obezbijedenje porodice koristile su pravo na pogrebne troškove I za to su utrošena sredstva u iznosu od 6.392,20€
- Tokom 2012.godine svi korisnici prava na materijalno obezbijedenje porodice koristili su pravo na subvenciju utrošene električne energije od 40%
- Djeca korisnika prava na materijalno obezbijedenje porodice u uzrastu od 7-14 godina koristili su pravo na besplatno ljetovanje u Dječijem odmaralištu “Lovćen” u Bečićina. U izvještajnom periodu to pravo koristilo je 200 djece od čega 180 djece preko Centra za socijalni rad za opštine Pljevlja I Žabljak I 10 djece sa pratnjom roditelja korisnici prava na smještaj u Dnevni centar Pljevlja
- Značajno je istaći da je Centar tokom 2012.godine učestvovao u niz akcija koje su imale za cilj nabavku sredstava ili namirnica za najugroženije građane. Kroz saradnju sa raznim donatorima iz Pljevalja i Bankom hrane iz Podgorice u više navrata obezbijedene su namirnice za korisnike materijalnog obezbijedenje porodice.
- U mjesecu februaru 2012.godine usled loših vremenskih uslova- elementarne nepogode za građane koji žive u udaljenim selima bilo je neophodno obezbijediti pakete hrane I higijenske pakete što je i realizovano u saradnji sa Lokalnom upravom, Crvenim krstom, Vojskom CG i policijom Područne jedinice Pljevlja. Sredstva za ovu aktivnost obezbijedena su u iznosu od 8.855,00€. U stanju vanredne situacije svi subjekti su sinhronizovano djelovali tako da se došlo do svakog građana koji je prijavio određenu potrebu I ista mu je zadovoljena.

II *Pravo na ličnu invalidninu*

Početkom 2012.godine pravo na ličnu invalidninu ostvarilo je 100 lica čija je invalidnost nastala prije navršene 18-te godine života. Socio-ljekarska komisija je u dva navrata u aprilu i oktobru regulisala pravo na ličnu invalidninu. Ovo pravo ostvarilo je 98 korisnika sa područja opštine Pljevlja i 10 korisnika sa područja opštine Žabljak.

U tabeli prikazan je ukupan broj lica koja su ostvarila pravo na ličnu invalidninu u periodu 2008.god.-2012.god.

Tabela II-1 Ukupan broj lica koja koriste pravo na ličnu invalidninu za period 2008.god.-2012.god.

Godina	Opština Pljevlja	Opština Žabljak
2008	98	10
2009	91	10
2010	96	13
2011	97	12
2012	98	10

III *Pravo na tuđu njegu i pomoć*

Pravo na tuđu njegu i pomoć tokom 2012.godini koristilo je 727 porodica od čega 625 sa područja opštine Pljevlja i 102 sa područja opštine Žabljak.

Tabela III-1 Broj korisnika tuđe njege i pomoći u periodu 2008. god.-2012.god.

Godina	Opština Pljevlja	Opština Žabljak	Ukupno
2008	639	66	705
2009	566	68	634
2010	627	85	712
2011	633	94	727
2012	625	102	727

Socijalno-ljekarska komisija je u toku 2012.godine održala sjednice u dva termina i to u mjeseci aprilu 2012. godine i oktobru 2012.godine na kojima je rješavala ukupno 311 zahtjeva za dodjelu prava na pomoć i njegu drugog lica, lične invalidnine, pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena i procjenjivala je radnu sposobnost na pojedine zahtjeve. Od ukupnog broja podnešenih zahtjeva pozitivno je riješeno 137.

Tabela III-2 Prikaz korisnika tuđe njege i pomoći za 2012.godinu za opštine Pljevlja i Žabljak

Mjesec	Broj korisnika			
	Opština Pljevlja	Opština Žabljak	Ukupno	
Januar	614	100	714	
Februar	609	100	709	
Mart	600	100	700	
April	587	100	687	Rad Socio-ljekarske komisije
Maj	644	106	750	
Jun	636	106	742	
Jul	616	106	722	
Avgust	601	106	707	
Septembar	601	106	707	
Oktober	660	102	762	Rad Socio-ljekarske komisije
Novembar	669	101	770	
Decembar	657	101	758	

IV Pravo na smještaj u ustanove socijalne zaštite

Iako institucionalni smještaj nije adekvatan oblik zaštite i zadovoljavanja potreba određenog broja lica koja nisu u stanju da se sama o sebi brine, institucije kao prelazni oblik treba zadržati i unapređivati njihove standarde. Postojeće institucije u Crnoj Gori su neravnomjerno raspoređene, skromnih su kapaciteta, lica u stanju socijalne potrebe često se ne mogu adaptirati na postojeće uslove što lokalnim upravama kao hitnu obavezu nameće razvoj lokalnih socijalnih servisa za zbrinjavanje pomenutih kategorija.

Lokalna uprava je prepoznala potrebe građana Pljevalja i intenzivno radila na razvijanju socijalnih servisa tipa:

- Geronto domaćice - Starim i iznemoglim licima tokom 2012.godine kontinuirano se pružala pomoć u kući i druge usluge u zavisnosti od potreba korisnika,
- Geronto centar– je neminovnost za Pljevlja iz razloga što je problematika starih izražena a što se vidi i iz podataka o broju starih lica smještenih u institucije. Trenutno na smještaju u Risnu, Bijelom Polju, Podgorici i Kragujevcu imamo oko 70 štićenika što čini kapacitet budućeg Geronto-centra.
- Realizacija Geronto centra nalazi se u zvršnoj fazi, date su primjedbe na glavni projekat od strane Lokalne uprave, Ministarstva rada i

socijalnog staranja, Ministarstva inostranih poslova, Centra za socijalni rad, Projektnog biroa iz Niša koji radi projekat, i očekujemo prečišćen glavni projekat koji će biti spreman za realizaciju.

Realizaciju očekujemo tokom naredne godine uz partnerstvo lokalne uprave, Ministarstva rada i socijalnog staranja i zainteresovanih izvjesnih donatora.

- Dnevni centar za djecu sa teže i teškim invaliditetom koji je formiran kao javna ustanova u partnerstvu lokalne uprave i NVU « Zračak Nade » i tokom 2012.godine pružao je usluge za 18 korisnika uz primjenu najsavremenijih standarada iz ove oblasti,
- Kako je sve izraženiji problem porodičnog nasilja u opštini Pljevlja je tokom 2012.godine otvoreno sklonište za žrtve nasilja koji realizuje NVO sektor u saradnji sa lokalnim institucijama uz podršku Centra za socijalni rad,
- U 2012.godini adaptirana je zgrada »Stari sreski » za prihvata 7 lica-beskućnika. U toku je utvrđivanje pravnog statusa tih lica o kojima se ovaj Centar svakodnevno brine. Sa Lokalnom upravom imamo postignut dogovor koji treba operacionalizovati i utvrditi pravni status beskućnika koji novi Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti prepoznaje.

U ustanovama socijalne zaštite u Crnoj Gori i van Crne Gore tokom 2012.godine nalazio se sledeći broj štićenika :

- U dječijem domu „Mladost” u Bijeloj se trenutno na smještaju nalazi četvoro djece od kojih se za dvoje najmlađe djece planira promjena oblika zaštite. U toku 2012.godine pravo na smještaj u pomenutom domu priznato je jednoj mal. štićenici koja je u istoj godini i vraćena u matičnu porodicu,
- U Zavodu za djecu i omladinu „Komanski most” ukupno se nalazi 13 invalidnih lica. U 2012-toj godini jedan štićenik je premješten u Dom starih „Grabovac” u Risnu,
- U Zavodu za djecu i omladinu “Ljubović” nemamo štićenika na smještaju,
- U Centru za obrazovanje i osposobljavanje “1 jun” Podgorica smješteno je 1 lice,
- U Zavodu za školovanje i profesionalnu rehabilitaciju invalidnih lica Podgorica smještena su 2 lica,
- U Zavodu za smještaj osoba sa invaliditetom Kulina na smještaju nalazi se 1 (jedan) štićenik,
- U Zavodu za zbrinjavanje odreslih “Male Pčelice” Kragujevac trenutno se nalazi na smještaju 4 (četiri) štićenika.

Tabela IV-1 Institucionalni smještaj za period 2008.god.-2012.god.

Godina	Institucije soc. i dječije zaštite			
	Dječiji dom „Mladost”	Zavod „Komanski most”	Zavod „Male pčelice”	Zavod „Kulina”
2008	3	14	4	1
2009	3	13	4	1
2010	4	13	4	1
2011	5	14	4	1
2012	4	13	4	1

U toku 2012.godine u domu starih “Bijelo Polje” u Bijelom Polju smješteno je 21 staro lice i sada se trenutno na smještaju u pomenutoj ustanovi nalazi 23 stara lica. Otvaranjem doma za stara lica u Bijelom Polju starim licima u stanju socijalne potrebe pruženi su kvalitetniji uslovi a Centru olakšan način u zbrinjavanju korisnika,

Na smještaju u domu starih “Grabovac” u Risnu u izvještajnom periodu nalaze se 24 štićenika.

Na predlog nadležnog Ministarstva rada i socijalnog staranja, stručni radnici, jednom mjesečno obilaze ustanove I sa pružaocima usluga našim korisnicima donose individualne planove zaštite za svakog štićenika I prate njihovu realizaciju.

Tabela IV-2 Prikaz broja starih lica smještenih u ustanove soc. zaštite

Godina	JU Dom starih “Bijelo Polje” Bijelo Polje		JU Dom starih “Grabovac” Risan	
	Broj smještenih korisnika	Ukupno na smještaju	Broj smještenih korisnika	Ukupno na smještaju
2008	/	/	4	22
2009	/	/	8	30
2010	6	6	/	22
2011	21	24	5	24
2012	19	22	4	24

V Pravo na porodični smještaj

Porodični smještaj predstavlja jedan od vidova zbrinjavanja djece bez roditeljskog staranja u čijoj osnovi jeste obezbijedivanje okruženja u kojem će dijete imati mogućnost za pravilan rast i razvoj, vaspitanje, obrazovanje i osposobljavanje za samostalan život.

I pored kvalitetnih uslova u institucijama smještaj štićenika u porodice je najhumaniji i najprirodniji oblik zbrinjavanja koji treba stalno unapređivati.

U 2012.godini pravo na pordični smještaj koristilo je dvoje odraslih lica. Isto pravo ostvaruju i dva roditelja sa djecom do tri godine starosti i šestoro djece bez roditeljskog staranja, s tim, da je za dvoje djece regulisano pravo na materijalno obezbijeđenje porodice.

Kao i ranijih godina služba za poslove starateljstva bilježi značajne rezultate kada je u pitanju savjetovanje i praktično djelovanje u dijelu koji se odnosi na zbrinjavanje majki sa novorođenom vanbračnom djecom. Rezultat postizemo na način što Centar za socijalni rad, Ministarstvo i Ginekološko odjeljenje u Pljevljima kroz ekonomsko osnaživanje i zadržavanje majki da određeno vrijeme provedu sa svojim djetetom, iste prihavte da podižu svoju djecu što se vidi u sve manjem broju smještaja takve djece u institucije.

Tabela V-1 Broj djece i odraslih lica na porodičnom smještaju

Porodični smještaj			
Djeca		Odrasla lica	
srodničko	nesrodničko	srodničko	nesrodničko
4	-	1	-
4	-	1	1
4	-	1	1
5	-	1	-
5	-	2	-

Kampanja za hraniteljstvo, kao oblika zaštite djece bez roditeljskog staranja, jedna je od aktivnosti predviđenih Strategijom razvoja hraniteljstva u Crnoj Gori, koju je Vlada Crne Gore donijela 2012.godine. Unapređivanje i razvoj hraniteljstva, prioritetno za djecu na najnižem kalendarskom uzrastu, koja su smještena u institucijama, a zatim i za svu djecu sa potrebom privremene ili dugotrajne zaštite u drugoj porodici, kao i postepeno smanjivanje broja djece obuhvaćene institucionalnom zaštitom. Tokom 2012-te godine tri porodice su izrazile zainteresovanost kada je u pitanju prihvatanje djece na hraniteljstvu. Važno je istaći da je za dvoje djece u toku postupak smještaja na hraniteljstvo. Druge dvije porodice su u postupku procjene od strane stručnih lica Centra.

VI *Pravo za profesionalnu rehabilitaciju i radno osposobljavanje* je obezbijeđeno za 1 lice.

VII *Pravo na zdravstvenu zaštitu* ostvarilo je 93 korisnika materijalnog obezbijeđenja porodice za opštine Pljevlja i Žabljak. Ovo pravo su ostvarila lica koja nisu imala drugi osnov za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu.

VIII *Pravo na pogrebne troškove* ostvarilo je 22 umrlih lica a njihovim porodicama po ovom osnovu isplaćeno je 7.906,19€.

IX *Pravo na jednokratne novčane pomoći* koriste nosioci prava na materijalno obezbijeđenje porodice i lica koja nisu korisnici a koja se nađu u stanju socijalne potrebe i po tom osnovu isplaćeno je 36.544,50€.

X *Pravo na trenutne novčane pomoći* ostvaruje se u slučaju za hitne intervencije u porodicama oko liječenja i nabavke hrane a koji su nosioci prava na materijalno obezbijeđenje porodice ili se trenutno nalaze u teškoj materijalnoj situaciji. Za trenutne novčane pomoći u ovom izvještajnom periodu bila su 84 zahtjeva od čega je pozitivno rješeno 84 zahtjeva u iznosu od 5.238,47€.

XI *Pravo na isplatu novčane naknade na ime opremnine* za novorođenu djecu tokom 2012.godine ostvarilo je 230 novorođenčadi što je za 10 novorođenčadi manje u odnosu na prethodnu godinu. Po osnovu novčane nadoknade na ime opremnine isplaćeno je ukupno 24.150,00€.

Tabela XI-1 Prikaz broja novorođene djece koja su ostvarila pravo na opremninu

Godina	Broj novorođenčadi	Sredstva
2008	279	27.900,00€
2009	295	29.500,00€
2010	255	25.500,00€
2011	240	25.135,00€
2012	230	24.150,00€

XII *Pravo na dodatak na djecu* u protekloj godini koristilo je u prosjeku 435 porodice sa 738-oro djece po čijem osnovu je isplaćen prosječan mjesečni iznos od 14.500,458€. Isplata po osnovu dječijeg dodatka na godišnjem nivou iznosi 174.005,50€.

Tabela XII-1 Prikaz korisnika prava na dječiji dodatak za period 2008.god.-2012.god. za opštine Pljevlja i Žabljak

Godina	Broj korisnika	Broj djece	Prosječan mjesečni iznos	Ukupan iznos
2008	444	645	12.798,41€	153.581,00€
2009	430	720	14.000,00€	154.003,80€
2010	439	761	12.691,00€	152.292,00€
2011	422	714	14.289,73€	171.476,85€
2012	435	738	14.500,458€	174.005,50€

Tabela XII-2 Broj porodica i djece korisnika dječijeg dodatka u 2012.god.

Mjesec	Broj korisnika	Broj djece	Novčani iznos
Januar	418	708	13.976,30€
Februar	430	730	14.337,30€
Mart	433	733	14.400,30€
April	433	734	14.419,50€
Maj	433	737	14.457,50€
Jun	436	745	14.615,70€
Jul	425	738	14.127,90€
Avgust	434	744	14.463,70€
Septembar	441	745	14.665,50€
Oktoibar	442	748	14.748,70€
Novembar	444	754	14.824,70€
Decembar	449	743	14.938,70€
			Ukupno : 174.005,50€

XIII *Pravo na naknadu po osnovu porodijskog odsustva* ostvarilo je prosječno mjesečno 115 nezaposlenih porodilja sa prosječnom isplatom 2.921,90€ odnosno u ukupnom iznosu 35.062,91€.

Pravo na refundaciju novčanih sredstava na ime porodijskog odsustva za prosječno mjesečno je koristilo 71 porodilja koje su u radnom odnosu tako da je po ovom osnovu prosječno mjesečno isplaćeno 52.265,92€, odnosno u ukupnom iznosu od 627.191,11€. Primjetno je povećanje za 51%.

XIV *Pravo na odmor i rekreaciju djece* koristilo je 200 djece korisnika prava na materijalno obezbijeđenje porodice uzrasta od 7-14 godine. Boravak djece u dječijem odmaralištu « Lovćen » u Bečićima organizovali su radnici Centra za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak i grupa profesora fizičkog vaspitanja u realizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja.

U 2012-toj godini pravo na odmor i rekreaciju pored 180 djece korisnika MOP-a i djece porodica u stanju socijalne potrebe koristilo je 10-oro djece sa posebnim potrebama iz Dnevnog centra Pljevlja uz pratnju roditelja ili srodnika. Boravak mališana na moru praćen je i od strane lokalnih medija (TV Pljevlja) i prikazan lokalnom stanovništvu.

Za realizaciju planiranih programa i aktivnosti Centra u 2012-toj godini iz budžeta Ministarstva utrošeno je 1.678.826,59€.

USLUGE STRUČNOG SOCIJALNOG RADA

Služba za poslove starateljstva je u okviru svojih nadležnosti tokom 2012-te godine pružala različite vrste usluga socijalnog rada i to :

- I Poslove starateljstva,
- II Usvojenja,
- III Zaštite djece i omladine čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,
- IV Zaštita djece i omladine sa poremećajem u ponašanju,
- V Pomoć kod poremećenih bračnih i porodičnih odnosa,
- VI Pomoć kod porodičnog nasilja.

Realizacija stručnog rada odvija se od strane stručnih radnika koji kroz profesionalni angažman i planirane aktivnosti a sve u svrhu postizanja boljeg kvaliteta usluga i zaštite najboljeg interesa korisnika.

I Poslovi starateljstva

U 2012-toj godini dvoje maloljetnih lica je stavljeno pod starateljstvo tako da se pod starateljstvom na kraju 2012-te godine nalazi sedmoro djece. Za petoro djece je starateljstvo u izvještajnom periodu je prestalo iz različitih razloga.

Nad jednim punoljetnim licem je u odgovarajućem postupku produženo roditeljsko pravo tako da trenutno je šest lica nad kojima je produženo vršenje roditeljskog prava.

Za sedam odraslih lica je pokrenut sudski postupak na predlog organa starateljstva za lišenje poslovne sposobnosti. Šest postupaka je okončano pravosnažnom sudskom presudom o potpunom lišavanju poslovne sposobnosti, nakon čega su ta lica stavljena pod starateljstvo, dok je jedan postupak još u toku.

Na kraju 2012.godine pod starateljstvom se nalazilo ukupno 35 odraslih lica. Neposredno starateljstvo nad tim licima uspostavljeno je u 21 slučaj dok je direktni staratelj postavljen za 14 slučajeva.

Određeno je i 9 privremenih staratelja i staratelja za posebne slučajeve za potrebe odgovarajućih sudskih postupaka.

Tabela I-1 Pregled broja djece i odraslih lica nad kojima je primjenjen neki od oblika porodično-pravne zaštite

Godina	Maloljetna lica pod starateljstvom	Lica lišena poslovne sposobnosti	Produženo roditeljsko pravo	Starateljstvo za posebne slučajeve
2008	6	18	1	5
2009	8	19	2	5
2010	7	21	3	4
2011	11	32	5	11
2012	7	35	6	9

II Usvojenje

Kako smo u ranijem tekstu istakli majke uz stručnu pomoć i podršku Centra sve više podižu svoju djecu u porodicama tako da u 2012-toj godini nije zasnovano ni jedno usvojenje jer nemamo djece za takav oblik zaštite.

III Zaštita djece i omladine čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama

U dječijem domu « Mladost » u Bijeloj se trenutno na smještaju nalazi četvero djece od kojih se za dvoje najmlađe djece planira promjena zaštite. U toku 2012.godine pravo na smještaj u dječijem domu priznato je jednoj maloljetnoj štíćenici a koji je iste godine i prestao a ista je vraćena u matičnu porodicu.

IV Zaštita djece i omladine sa poremećajima u ponašanju

U 2012-toj godini evidentirana su 23 maloljetna lica koja su izvršila neku krivičnu ili prekršajnu radnju ili ispoljila asocijalno ponašanje. O pomenutim slučajevima bili smo obavješteni od strane Osnovnog suda u Pljevljima, Osnovnog državnog tužilaštva, Područnog organa za prekršaje i policije.

Tabela IV- 1 Broj evidentiranih prestupnika s obzirom na pol za 2012.god.

Djevojčice	2
Dječaci	21
Ukupno	23

Tabela IV- 2 Prikaz broja evidentiranih maloljetnih lica i recidiva za period 2008.god.-2012.god.

Godina	Broj evidentiranih maloljetnika	Broj recidiva
2008	36	6
2009	22	/
2010	39	3
2011	20	3
2012	23	2

Od septembra 2012-te godine u primjeni je Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku koji predviđa izricanje alternativnih mjera –vaspitnih naloga (poravnanje sa oštećenim, redovno pohađanje škole i sl.) čijom primjenom se utiče na pravilan razvoj maloljetnika i jačanje njegove lične odgovornosti. Pored predviđenih vaspitnih naloga za učinjeno krivično djelo primjenjuju se i vaspitne mjere za čiju primjenu sud kroz saradnju sa Centrom procjenjuje težinu učinjenog djela, karakteristike maloljetnika i sredine u kojoj odrasta kao i stav prema učinjenom djelu.

Tabela IV- 3 Vrste prestupa za period 2008.god-2012.god.

Vrsta djela	2008	2009	2010	2011	2012
Prekršaj	20	13	21	7	9
Teška krađa i krađa	12	8	7	3	2
Ugrožavanje opasnim oruđen pri tuči i svađi	/	/	/	/	1
Sitna krađa, utaja i prevara	/	/	/	/	1
Teške tjelesne povrede	/	/	/	/	1
Lake tjelesne povrede	5	/	5	1	8
Nasilničko ponašanje	1	1	3	5	1
Ostalo	/	/	3	4	/

Da bi se preveniralo i pozitivno djelovalo na maloljetne osobe od velike važnosti jeste međusobna saradnja Centra za socijalni rad sa osnovnim i srednjim školama, Upravom policije a posebno saradnja sa roditeljima i njihova spremnost na promjene i pomoć svojoj djeci.

Tabela IV- 4 Broj izrečenih mjera prema maloljetnicima za period 2008.god.-2012.god.

Izrečene mjere	2008	2009	2010	2011	2012
Ukor	8	12	2	9	9
Pojačan nadzor roditelja	9	1	/	/	1
Pojačan nadzor Organa starateljstva	10	8	5	2	/
Vaspitna ustanova	1	1	/	/	/
Obustava predmeta	/	/	/	/	3
Opomena od strane ODT-a	/	/	/	4	3
Ostalo	/	/	/	4	6

Pozitivna uloga Centra za socijalni rad u skladu sa zakonskom regulativnom ogleda se u otkrivanju i praćenju problema mladih lica i predlaganju i preduzimanju mjera u rješavanju tih problema. U cilju preventivnog djelovanja Centar ostvaruje saradnju sa nevladinim sektorom koji se bavi problemima mladih i prevencijom društveno neprihvatljivog ponašanja. Učestvovanjem u različitim aktivnostima kako nevladinog sektora tako i nadležnih državnih institucija, koje su bile i medijski praćene, stavljen je akcenat na podizanju svijesti građana i svih subjekata u cilju zaštite i pomoći mladim osobama.

V Poremećeni bračni i porodični odnosi

Tim za poremećene bračne i porodične odnose u izvještajnom periodu radio je kod 52 slučaja bračnih i porodičnih problema. Čest problem među supružnicima jesu neslaganja u karakteru, nerazumijevanje, psihičko uznemiravanje, loša materijalna situacija supružnikanemogućnost zajedničkog odlučivanja o domaćinstvu i vaspitanju djece, konzumiranje alkohola jednog od supružnika i drugo.

Stručni tim, u toku 2012.god., posredovao je u 8 slučajeva dajući mišljenje i predloge o povjeravanju maloljetne djece. Od strane suda smo obavješteni o 17 sporazumnih razvoda braka.

Tabela V- 1 Broj razvedenih brakova i porodica sa poremećenim odnosima za period 2008.god.-2012.god.

Godina	Razvodi braka posredovanje CSR	Sporazumni razvodi braka	Porodice sa poremećenim odnosima	
			Bračni problemi	Porodični problemi
2008	13	4	15	22
2009	11	6	10	11
2010	10	8	17	7
2011	7	7	20	13
2012	8	17	40	12

Sagledavajući podatke od prethodnih godina vidljivo je uvećanje broja razvedenih brakova uz mogućnost posredovanja/medijacije kod ovlaštenih medijatora što značajno doprinosi skraćanju postupka i međusobnom dogovaranju supružnika oko uređenja njihovih odnosa i imovinskih prava kao i odnosa između roditelja i maloljetne djece.

Tabela V- 2 Prikaz broja porodica i maloljetne djece sa problemima održavanja kontakta kao i problemima izdržavanja za 2012-tu godinu

Godina	Problemi održavanja ličnih odnosa sa mal. djecom roditelja koji ne vrši roditeljsko pravo		Problemi izdržavanja mal. djece	
	Broj porodica	Broj djece	Broj porodica	Broj djece

VI Nasilje u porodici

Pojava nasilja u porodici je sve izraženija i sve je veći broj porodica koje nam se obrate za pomoć. Zakon o zaštiti od nasilja u porodici koji je donešen 2010-te godine bliže definiše nasilje a Protokolom o postupanju u slučajevima nasilja u porodici precizirana je nadležnost svih institucija ključnih u pružanju usluga kada je porodično nasilje u pitanju.

Centar je u većini slučajeva o porodičnom nasilju obavješten od stane policije dok se manji broj porodica obraća direktno.

Tabela VI-1 Broj prijavljenih slučajeva porodičnog nasilja za period 2008.god.-2012.god.

Godina	Broj slučajeva porodičnog nasilja	Broj mal. djece izloženih porodičnom nasilju	Broj procesuiranih slučajeva
2008	19	14	4
2009	20	10	5
2010	52	43	18
2011	61	49	17
2012	55	42	40

Tabela VI-2 Nasilje u porodici za 2012-tu godinu

Broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici		55
Žrtve porodičnog nasilja	Žene	39
	Muškarci	13
	Djeca	3
Broj slučajeva procesuiranih kroz krivični postupak		6
Broj slučajeva procesuiranih kroz prekršajni postupak		34

Da bi se žrtve porodičnog nasilja što efikasnije zaštitile Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici predviđene su zaštitne mjere radi sprečavanja i suzbijanja nasilja, otklanjanja posledica učinjenog nasilja i preduzimanja efikasnih mjera prevaspitanja člana porodice koji je učinio nasilje. Nalaže se i formiranje međusektorskog i multidisciplinarnog tima.

Kako bi se što efikasnije radilo na sanaciji prijavljenih slučajeva i prevenciji pojave nasilja u porodici od velike važnosti je saradnja sa nadležnih institucijama kao što su policija, pravosudni organi, medicinski centar i nevladinim sektorom koji se bavi problemima porodičnog nasilja. Centar kao kordinator tima sa predstavnicima ostalih institucija ima za cilj zaštitu djece i žrtava porodičnog nasilja.

Uloga Centra je višefunkcionlana i složena kada je u pitanju porodično-pravna zaštita i jedna od ključnih ustanova nadležnih da se bave zaštitom žrtava porodičnog nasilja.

U svim situacijama i na bilo koji način da se sazna o porodičnom nasilju Centra je dužan kontaktirati žrtvu i pružiti joj pomoć i podršku. Pored informisanja žrtve o njenim pravima službenici Centra u zavisnosti od potrebe zajedno sa policijom obilaze mjesto stanovanja žrtve, pruža joj se smještaj u skloništu ili sigurnoj kući na zahtjev i uz pristanak žrtve, kao i pravna pomoć, pomoć tokom sudskih postupaka i svaki drugi vid podrške u

cilju zaštite od nasilja. Posebna pažnja se obraća kada je žrtva porodičnog nasilja – dijete.

Tabela VI- 3 Preduzete mjere od strane CSR u slučajevima porodičnog nasilja za 2012.god.

Preduzete mjere u slučajevima porodičnog nasilja	Broj
Savjetodavna pomoć	55
Pravna pomoć	31
Psihološka podrška	25
Postavljanje staratelja	/
Urađena procjena rizika	10
Izrada individualnog plana za žrtvu	14
Određivanje voditelja slučaja	55
Određivanje povjerljivog lica	/
Ostalo	15

U okviru **ostalih nadležnosti** dostavljeno je 12 socijalnih anamneza Kazneno-popravnim domovima za osuđene koji imaju prebivalište u Pljevljima. Takođe, dostavljeno je 28 socijalnih anamneza za potrebe suda a u vezi traženja pomolovanja.

Pravo na povlašćenu vožnju tokom 2012.godine ostvarilo je 96 lica a ukupno 205 lica koristi pomenuto pravo. Po tom osnovu u 2012.godini ostvareno je 1 715 putovanja i isplaćeno €.

Tokom 2012.godine izdato je 379 uvjerenja korisnicima prava iz domena socijalne i dječije zaštite te uvjerenja iz domena o regulisanju imovinsko pravnih obaveza iz bračnih odnosa i odnosa roditelja i djece.

U izvještajnoj godini zaključena su tri ugovora o doživotnom izdržavanju sa licima koji su ostvarili pravo na smještaj u ustanovu socijalne zaštite. Jedan od tih ugovora sklopljen je u notarskoj kancelariji u Bijelom Polju dok su preostala dva ugovora sklopljena u notarskoj kancelariji u Pljevljima.

Tokom 2012.godine pružen je pravni savjet svim strankama koje su za tu pomoć obraćale ovom Centru. Neukim strankama pružena je konkretna pomoć i predloženo rješenje a posebno kada je u pitanju nasilje u porodici, pravna pomoć samohranim majkama za regulisanje njihovog statusa i statusa djece.

Poslovi socijalne zaštite su izuzetno teški i složeni. U zadnje vrijeme ih usložnjavaju novi oblici patologije i novonastala ekonomska kriza gdje se uloga Centra usložnjava i moraju se uključiti dodatni naponi kako bi se odgovorilo potrebama korisnika.

U izvještajnom periodu za 2011.godinu planirane su aktivnosti i za 2012.godinu koje su i tokom pomenute godine realizovane :

- Adaptirana je zgrada « Stari sreski » gdje se trenutno nalazi na smještaju 7 lica-beskućnika.
- U saradnji sa lokalnom upravom i NVU « Zračak Nade » podržane su aktivnosti Dnevnog centra i tokom 2012-te godine nastavljen je tretman djece sa težim i teškim invaliditetom uz nove tehnike rada,
- NVO sektor u saradnji sa lokalnom upravom i uz podršku Centra za socijalni rad formirano je sklonište za žrtve nasilja koje je i tokom 2012-te godine zvanično počelo sa radom. Protokolom o postupanju u slučajevima porodičnog nasilja, koji je donešen u toku 2011.godine, precizirana je uloga nadležnih institucija u pomoći žrtvama nasilja i odgovarajućih mjera prema počiniocu nasilja. U saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja pružena je pomoć u opremanju pomenutog skloništa,
- Ostvarene su planirane aktivnosti kada je u pitanju poboljšanje životnih uslova romske populacije koja se nalazi na teritoriji opštine Pljevlja. Pored pomoći u namjernicama i savjetodavnog rada, obilaska porodica, porodicama sa maloljetnom djecom priznato je pravo na materijalno obezbijeđenje porodice u skladu sa odredbama zakona. Romska djeca su i tokom 2012.godine redovno pohađala osnovnu školu « Boško Buha ». Školsku 2012/2013.godinu redovno pohađa njih 6.
- Centar za socijalni rad u okviru svojih nadležnosti, za lice u stanju socijalne potrebe, Miloša Kovačevića iz sela Gornji Komini, uz podršku ostalih nadležnih institucija, Mjesne zajednice-Zabrđe i donatora realizovane su aktivnosti oko izgradnje porodičnog objekta nakon što je imenovanom izgorjela dotadašnja porodična kuća u kojoj je boravio. Objekat u potpunosti nije završen. Potrebno je uraditi radove na unutrašnjem enterijeru (priklučenje na elektro mrežu i vodovodnu mrežu) ali su stvoreni preduslovi da Kovačević Miloš tokom zime boravi u toplim prostorijama novoizgrađenog objekta.
- Za porodicu Duraković, koja se u toku 2012.godine našla u stanju socijalne potrebe, u saradnji Centra za socijalni rad i ostalih nadležnih institucija, formiran je organizacioni odbor koji će planirati i raditi na realizaciji potrebnih aktivnosti. Od starne Lokalne uprave obezbijeđena je lokacija za planiranu izgradnju porodične kuće.

Planirane aktivnosti Centra za socijalni rad u 2013.godini

Izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti doći će do značajnih promjena u regulisanju prava iz socijalne i dječije zaštite i obavljanja djelatnosti socijalne i dječije zaštite. Takođe, sprovodi se i projekat Reforma sistema socijalne i dječije zaštite Crne Gore : Unapređenje socijalne inkluzije a koji sprovode Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Ministarstvo prosvjete i sporta uz podršku UN agencije : UNICEF i UNDP. Usložnjavanjem problematike kojom se bave Centri za socijalni rad svaki vid izmjena i pomoći biće od velike važnosti za pružanje usluga od strane stručnih radnika Centara.

Centar za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak će i u 2013.godini intenzivno raditi na obezbijedivanju socijalne sigurnosti ljudi i otklanjanju posledica stanja socijalne potrebe u svim oblastima života i rada.

Planirane aktivnosti Centra za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak za 2013.godinu :

- Pružanje socijalnih usluga i osnaživanje porodica,
- Pružanje podrške već formiranim i planiranje razvoja ostalih socijalnih servisa neophodnih za opštinu Pljevlja,
- Pružanje podrške NVO sektoru pri realizaciji projektnih aktivnosti koje se bave problematikom iz domena socijalne i dječije zaštite,
- Međuinstitucionalna saradnja pri radu na prevenciji problema i smanjenju posledica već evidentiranih slučajeva.

DIREKTOR,
Juso Ajanović
